

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Piątek dnia 7 Listopada v. s. 1830 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 27 października.

W sobotę, dnia 25 października, o godzinie 3, z południa, mieszkańcy tej stolicy zostali uradowani, pożądanym przybyciem tu z Carskiego-Sioła, NAYJAŚNIEJSZYCH PAŃSTWA: CESARZA JEGOMOŚCI i CESARZOWEY JEYMOŚCI, oraz NASTĘPCY Tronu i WIELKICH XIĘŻNICZEK. Ich CESARSKIE WYSOKOŚCIE przybyli nieco wcześniej od NAYJAŚNIEJSZYCH Swoich Rodziców. Cała Familia CESARSKA raczyła stanąć we własnym CESARZA JEGOMOŚCI pałacu.

— Przez Naywyższe rozkazyienne, wydane w Twerze:

Dnia 17 października, zostali mianowani: dowódzca 2giey brygady, 9tey dywizyi pieszey, Jenerał-maior Starow iszy, dowódzca 3ciey brygady 17tey dywizyi pieszey, na miejsce Jenerał-majora Kuźmina 2go, a ten dowódca 2giey brygady, 9tey dywizyi pieszey.

Dnia 18 października. NAYJAŚNIEJSZY CESARZ JEGOMOŚĆ oświadcza NAYWYŻSZE Swoje zadowolienie: naczelnikowi iszey dywizyi ułanów, Jenerał-porucznikowi, Xiążęciu Chitkowemu 1mu, dowódcy konno-artylleryyskiej brygady, znajdujący się przy tej dywizyi, oraz konney roty N. 12go, półkownikowi Korsakowemu 1mu, dowódcy konney roty N. 11go, kapitanowi Pistalkorsowi, tudzież wszystkim PP. Officerom tych rot, za odznaczający się porządek i szykowność w wypełnieniu służby garnizonu, podczas naywyższego Jego CESARSKIEY MOŚCI przebywania w Twerskim pałacu, dla odbycia terminu kwarantannowego; a rangom niższym tych obu rot daruje po dwa ruble, po dwa funty mięsa i po dwie porcje wódki, na każdego.

Dnia 21 października został przeznaczonym, znajdujący się przy naczelniku 2giey dywizyi dragonów, Jenerał-maior Szczucki 3ci, zostawać przy naczelniku iszey dywizyi strzelców konnych; dowódzca drugiey brygady, 3ciey dywizyi pieszey, Jenerał-maior, Manderszteln iszy, został mianowany dowódca iszey brygady iszey dywizyi pieszey, na miejsce Jenerał-majora Afrosimowa 1go, a ten dowódca 3ciey brygady, tejże dywizyi. Dowódca 3ciey brygady, iszey dywizyi pieszey, Jenerał-maior Peterson iszy, dowódca 2giey brygady, 3ciey dywizyi pieszey. (G.S.P.)

— Postanowienia: Dnia 20 października, dla towarów, które, podczas teraźniejszey żeglugi, przybyły do St. Petersburga, naywyżey został potwierdzonymi następujące prawidła ulgowe: 1) Przydać do prawa składowego po dwa miesiące, t. j., zamiast 8miu miesięcy, liczyć 10, a do zwyczajnego terminu 6cio-miesięcznego zupełney cła opłaty, takż dwa miesiące przydać, i liczyć 8; 2) opłatę za skład towarów w sankt-petersburskich pakhausach, zmniejszyć w ostatnich 3 miesiącach, i pobierać nie więcej, iak to, co naznaczono za poprzedzające trzy miesiące; rozciągając to nawet na te towary, które będą leżały więcej, iak 8 miesięcy.

— Dnia 20 października, NAYJAŚNIEJSZY CESARZ JEGOMOŚĆ naywyżey raczył rozkazać: zawisdomić kupców, iż nie ma żadney przeszkody w wystaniu do śródzka państwa towarów ztąd, iako z miejsca zdrowego. (G.S.P.)

Wypitki z gazety moskiewskiej o stanie zdrowia Moskwy.—Dnia 16 paździer.

Podług postrzeżeń kilku medyków, cholera, w teraźniejszym czasie, często wynika z niewcze-

śnego użycia lekarstw rozwalniających, zpomiedzy których nawet nie mocno działające, iak np. magnezja, w wielkich dozach wzięta, może ją sprawić. Postrzeżono takż, że infuzya gwaiaku, użyta w celu zapobieżenia tej chorobie, sprowadza ją. Rada medyczna, zwracając znowu publiczności uwagę na takie nadużycia, radzi bynajmniej nie używać tych i tym podobnych środków, bez potwierdzenia medyka. Niektórzy, w czasie laxy, używają ikry; lecz nieszczęśliwe doświadczenia nauczyły, że często wynikają ztąd szkodliwe skutki.

— Wyciąg z doniesienia Naczelnika Części Rhozkiej: „Syn kupca dmitrowskiego, M. P. Tugarinow zachorował na cholera, i kurując się we własnym domu, tegoż 30 września umarł, a dnia 2 października zachorowała taloż jego żona, Agra-fena Wasiljewna, na cholera; zostawiona w swoim domu, dla kuracyi, przedsięwziawszy wszelkie potrzebne środki ostrożności, w kilka dni doznała ulgi w chorobie.

W ciągu tego czasu, teyże familii W. M. Tugarinow, po upuszczeniu krwi pjąwkami, czując już kilka dni ciężkość w żołądku, wypit, dla ulgi, szklankę rosołu ogórkowego, jeszcze go zapilwszy szklanką miodu; lecz zaniast ulgi, nazajutrz, dnia 6 października, zrana, pokazała się u niego biegunka, wkrótce towarzyszona przez wszystkie symptomata bardzo okrótney cholery, tak, iż, pomimo wszelkich pomocy, dawanych mu, w jego domu, przez medyków, umarł tegoż dnia, o godzinie 6 z południa.

„Szybka czynnością P. częściowego Przystawcy, Kuźmiskiego, wszyscy, którzy mieszkali w domu Tugarinowych, nazajutrz, o godzinie 8 zrana, byli już zupełnie przeniesieni do domu Miahkowa, własny zaś dom Tugarinowych został teraz podciągnięty pod nakazanie, według prawideł, i straż przy nim postawiono. Przez takowe przeniesienie, za którym posła zaraz i zmiana powietrza, zupełnie została ztamtowa wydarzona w familii Tugarinowych choroba, tak, iż, dzięki Naywyższemu! dotąd, po upynieniu już 8miu dob, nie okazał się u nich żaden chory, chociaż wielu zostających tam w służbie, było używanych, podczas choroby W. M. Tugarinowa, do nacierania go i dawania mu wszelkiej zewnątrzney pomocy.

Z przykładu na Tugarinowych każdy może widocznie się przekonać naprzód o tém, iak, podczas wydarzoney teraz choroby, trzeba być ostróznym w samowolnén użyciu niby dopomagających i ochronnych środków, a natomiast, za pierwszą wątpliwością, o chorobie, zawiadomić o niej biegłych medyków; powtóre zaś o tém, że oczyszczenie i zniana zarażonego powietrza rzeczywiście stanowią jeden z naypierwszych warunków zachowania siebie od cholery. (G.S.P.)

Wiadomość, ile zachorowało, wyzdrowiało i umarło w Moskwie z oznakami Cholery.

(Zrana 21 października.)

Od dnia okazania się choroby zachorowało 3693 osób.

Umarło 1849 —

D. 19go było chorych. 1357 —

W ciągu doby 20 paździer.

Zachorowało 151 —

Wyzdrowiało 40 —

Umarło 78 —

Azatem pozostało do dnia 21 paździer. (po

domach 459, a w szpitalach 931) w ogóle, 1390 —

W tey liczbie z nadzieją powrotu do

zdrowia 378 —

(Zrana 22 października.)

Od dnia okazania się cholery zachorowa-

to	3837 —
Umarło	1933 —
Wyzdrowiało	514 —
Dnia 20 było chorych	1390 —

W ciągu doby dnia 21go.

Zachorowało	144 —
Wyzdrowiało	30 —
Umarło	84 —

Ażatém, do dnia 22go pozostało: (w domach 466, w lazaretach 954), w ogóle . . . 1420 —

W tej liczbie z nadzieją powróci do zdrowia 403 —

— Podług zawiadomienia penzeńskiego Gubernatora cywilnego, pod datą 7 października, *Cholera* w mieście gubernialnem *Penzie* ustała zupełnie. W sześciu, zaś wioskach, powiatów mokszańskiego, sarańskiego i czembarskiego, trwa jeszcze, ale i tam w słabym już stopniu. Według ostatnich doniesień, wszystkich chorych na *Cholera* w gubernii penzeńskiej, jest 28 osób, płci obojczy.

— Podług zawiadomienia włodzimierskiego Gubernatora cywilnego, pod datą 11 października: od dnia 8 września do 2 paździer., w ogólności, w gubernii włodzimierskiej, zachorowało 48 osób płci męz., 22 żeńskiej; wyzdrowiało: 1 mężczyzna, 1 kobieta; umarło: mężczyzn 33, kobiet 10; zostaje chorych: 14 męz., 11 kobiet. Od dnia 2 paździer. w mieście *Muromie* (ma 6464 mieszkańców), zachorowało: mężczyzn 32, kobiet 24; wyzdrowiało: 3 mężczyzni, 1 kobieta; umarło: 10 mężczyzn, 9 kobiet; pozostałe chorych: 19 męz., 14 kobiet. W tamczym powiecie zachorował 1 mężczyzna, umarł 1 męz. W mieście *Suzdału* (5905 mieszkańców) zachorowało 5 męz., 3 kob.; wyzdrowiało: 2 męz., 2 kob.; umarło 2 męz.; pozostałe chorych: 1 męz., 1 kobieta. W powiecie wiańskim zachorował 1 męz., umarł 1 męz.; pozostałe chorych: 2 kobiety. *Uwaga.* Z liczby płożonych chorych, do 2 października, w powiecie szuyskim, zupełnie wyzdrowiało: 2 męz. i 1 kobieta. W innych miastach i powiatach gubernii, wszystko zostaje w stanie szczęśliwym.

— Podług zawiadomienia iarostawskiego Gubernatora cywilnego, pod datą 14 paździer., w *Jarostawiu* dnia 12 paździer., zachorowało 7 osób, umarło 4; dnia 13, zachorowało 5, umarło 8; a w ogóle, od dnia 10 września do 14 paździer., zachorowało 189 osób, umarło 93; pozostało chorych 26. W *Rybińsku*, d. 12 paździer. nie było w mieście ani chorych ani zmarłych; ale z ludzi pracujących na statkach weszło do lazaretu 2; dnia 13, zachorowały w mieście dwie kobiety, z których jedna nazajutrz dotknięta *cholera*; a druga żołnierza żona, 93 lat staruszka, która tegoż dnia i umarła; ludzi pracujących na statkach weszło do lazaretu 3, umarło 2. W ogóle w *Rybińsku*, od dnia 11 września do 14 paździer., zachorowało 293, umarło 120. W powiecie motogskim, dnia 9 i 10 paździer., umarło z *Cholery*: 1 dziecię przy piersiach będące, 5 kobiety i 1 mężczyzna; zachorowało 2; z tych, którzy wrócili z *Solity*, umarło we wsiach *Owin-cziszczu* 1 i *Reży* 1. W powiecie *Romanowo-Boryso-hlebskim*, we wsi *Sisielewie*, d. 8 października umarła 1 dziewczyna. W powiecie iarostawskim we wsi *Sindiokowej* dnia 11 paździer. umarł 1 człowiek. W innych gubernii miejscach wszystko jest w stanie szczęśliwym.

— Dnia 20 października. —

Moskiewski Woenny Jenerał-Gubernator, w terażniejszych trudnych czasach, przedsięwzięwszy wszystkie, jakie tylko można, środki do zachowania *Moskwy* od choroby *cholery*, co mieszkańcom wiadomo z codziennych doniesień, zwrócił także swoją uwagę na klasę ludzi ubogich, którzy wyżywienia dla siebie szukają przez proszenie jałmużny przy cerkwiach i na ulicach. Podczas przebywania Cesarza Jegomości w *Moskwie*, Xiążę Jenerał-Gubernator miał szczęście najpoddaniej złożyć ku n a y w y ż s z e m u w e y r z e n i u projekt względem założenia *Domu opieki ubogich*, gdzieby mogli mieć spokojne przebywanie, odzież i zdrowy pokarm. Projekt ten został zaszczycony n a y w y ż s z e m potwierdzeniem, i N A Y J A Ś N I E Y S Z E M U C E S A R Z O W I J E G O M O Ś C I p o d o b a ł o s i ę z e S w o j e j s z c z ę d r o t y M o n a r s z e j d a r o w a ć

30,000 rub. na pierwsze tego domu opatrzenie. Na wezwanie przez Moskiewskiego Woennego Jenerał-Gubernatora, urządzenie tego domu i pieczę nad nim przyjął na siebie Rzeczywisty Radca Stanu, Gr. M. *Bezobrazow*. Na ten przedmiot obrano dom Hrabi Dm. N. *Szeremietjewa*, na *Wzwyżence*; urządzenie zaczęło się dnia 5 października, a d. 17 t. m., został on otworzonym. Dzięki gorliwości i czynności wzorowej opiekuna, który nie szczędził sił swoich, dla przedszego wypełnienia poruczenia, które nań włożono. W tym domu urządzono pomieszczenie na 200 osób, tudzież szpital na 20 łóżek. Cel tego zakładu nie ogranicza się samém tylko udzieleniem przytułku, odzieży i żywności dla ubogich, ale też zachowaniem ich od *cholery*, na którą oni naybardziej mogą być wystawieni, prosząc jałmużny po ulicach, a może nawet przyczyniają się do rozprzestrzenienia tej choroby. Chociaż liczba, na jaką dom ten jest urządzony, okaże się może nieodpowiednią liczbie znajdujących się w *Moskwie* ubogich; ale z przyiętych prawideł można wnosić, iż zakład ten uczyni dla miasta wielki pożytek: wiadomo bowiem, że w *Moskwie* jest wiele włoścogów, z różnych stanów, jak np. należących do któregośkolwiek zgromadzenia mieskiego lub wśdzy skarbowey, lub też do obywateli. Tacy będą rozsyłani, dokąd należy, a inni umieszczani w oddzielnie urządzonych zakładach, a tak utrzymywani w *Domu opieki ubogich*, co cztery lub pięć dni, będą się zawsze odnawiali. Słowem, Moskiewski Woenny Jenerał-Gubernator pragnie, iżby teraz urządzony dom dla opatrywania ubogich, ile można, przynosił dla miasta pożytku, i nie zaniecha uczynić, jeśli będzie potrzeba, koniecznych rozporządzeń, dla rozprzestrzenienia obrębu jego działań. Na początku urządzania tego domu, P. Rzeczywisty Radca Stanu, *Bezobrazow*, wiedząc, iż wszyscy mieszkańcy *Moskwy* jednomyślnie dają ku danu pomocy cierpiącym, uprosił P. Moskiewskiego Woennego Jenerał-Gubernatora, o pozwolenie wezwania kilku litościwych osób, tak ze szlachty, iako i kupców, ażeby mu dopomogli w urządzaniu i dozorze tego domu, tak, iżby ieden z dopomagających miał tytuł jego towarzysza. Gdy na to otrzymano pozwolenie Xięcia Jenerał-Gubernatora, P. *Bezobrazow* zaprosił kilka osób do pomocy; na co oświadczyli swoją gotowość, na przyjęcie tytułu towarzysza, P. Radca Stanu, P. M. *Balk*, a pomocników: PP. Radca Dworu, P. A. *Nowikow*, Assesor kolegialny, W. P. *Pletieniew*, Radca honorowy, M. P. *Telegin*, Radca honorowy, P. A. *Zaciecki*, lotey klasy M. W. *Sielecki*, oraz 12szej gildy kupcy: A. D. *Szetaputin* i A. P. *Szestow*. Dla głównego dozoruowania nad chorymi, wyznaczony jest P. Sztabs-Lekarz *Michalew*, tudzież lekarz *Ragozin* oświadczył chęć swoją dopomagania w dozorowaniu nad chorymi; także obywatel miasta *Smoleńska*, J. W. *Chlebnikow*, który w tym domu ma i pomieszkazanie. Inspektorem domu opieki ubogich przeznaczony P. Major J. T. *Meizow*, któremu poruczono cały dozór domu; przydani mu są dwaj pomocnicy i potrzebna liczba ludzi do posługi. (G.S.P.)

Odessa dnia 18 października.

Udzielamy czytelnikom naszym urzędowych wiadomości o biegu cholery w Nowo-Rossyi.

W *Rostowie* (nad Donem) od dnia 3go do 13 września zachorowało na *cholera* 47 osób obojczy płci, z których 18 umarło, a pozostałe wyzdrowiały, od dnia 13 działanie cholery w *Rostowie* ustało, i od dnia 24 września mieszkańcom jego pozwolono wyleźdzać z miasta, iako z miejsca bezpiecznego.

W *Taganrogu*, na początku września poczęły naprzd okazywać się gorączki i febry, z których od dnia 9go do 15 września umarło 12 osób; ale potem, z przyczyny pomnażającej się w tém mieście choroby ze znakami cholery, tameczny naczelnik miasta natychmiast uczynił rozporządzenie względem zamknięcia miasta i ustanowienia dla wyleźdżających czasowych kwarantan, od dnia 15 do 27 umarło w *Taganrogu* z cholery 54 osób. Wielu zapadających przy użyciu wcześney pomocy lekarskiej przychodzi do zdrowia. Podług postrzeżeń P. Naczelnika miasta *Taganrogu*, śmier-

telność od zarazy poczyną znacznie się umniejszać.

W *Azowie* i we wsi *Ekaterynosławskiej* gubernii, *Stawiano-Serbskiego* powiatu *Wesotem*, okazała się w przeszłym miesiącu choroba, mająca wszystkie oznaki cholery; w tym celu natychmiast, ze strony zwierzchności mieskiej, użyte zostały potrzebne środki do iey wstrzymania.

— Na przybyłym w przeszłym miesiącu do *Sewastopolskiego* portu z *Suchum-Kale*, brygu *Orfenszu*, okazała się cholera na 7 ludziach. Z tej przyczyny zostały użyte surowe środki w celu niedopuszczenia szerzeniu się zarazy w mieście i na flocie. W tymże samym czasie zwierzchność wydała zalecenie do wszystkich Czarnomorskich kwarantann, względem postrzegania najściśleyszej kwarantanowej ostrożności co do statków, przybywających z miejsc, działaniem cholery dotkniętych.

Dnia 17 września przybił do *Kerczyńskiego* portu statek, na którym umarł z cholery jeden człowiek. Z tego powodu zostały natychmiast użyte środki przeciwko tej chorobie, której szerzenie się ustało.

Dnia 28 września *P. Sprawniący* obowiązek *Noworossyjskiego* i *Bessarabskiego* *Jenerał-Gubernatora* otrzymał doniesienie od Komitetu porządkowego Głównego zarządu floty Czarnomorskiej, że w *Nikołajewie* okazała się choroba, mająca oznaki Cholery. Na skutek tej wiadomości, *E. P. P. Jenerał-Porucznik Krassowski*, zalecił komitetowi, aby nie dozwalało mieszkańcom *Nikołajewa* wyjeżdżać z miasta, bez odbycia przepisanej obserwacyjnej terminu, aby przeniesiona została pocztowa stacya za miasto, i aby zrobiona była dla przejeżdżających droga mimo *Nikołajewa*, również, aby użyte zostały w samém mieście potrzebne środki ostrożności. Dla zabezpieczenia sąsiednich miejsc, zwierzchność uczyniła rozporządzenie względem ustanowienia około *Nikołajewa* czasowych rogatek, do których zostali wyznaczeni urzędnicy lekarscy. Od dnia 20 września do 27 zachorowało w *Nikołajewie* na wzmianioną chorobę 56 osób, z których 27 umarło. *P. pełniący* obowiązek *noworossyjskiego* i *bessarabskiego* *Jenerał-Gubernatora*, chcąc szczegółowie i dokładnie dowiedzieć się o naturze i przyczynach zjawionej w *Nikołajewie* choroby, posłał tam znajomego ze swego doświadczenia doktora *Touissaint Martin*, wolno praktykującego w *Odesie*, który miał zrzeczność czynić postrzeżenia nad cholerą w *Indyach*. *P. Martin* ściśle wyexaminowawszy chorych w *Nikołajewie*, uznał tę chorobę za bardzo ważną, ale za niezaraźliwą, ani za epidemiczną, i podług iego zdania, pochodzącą z miejscowych przyczyn.

Podług najświeższych wiadomości, cholera pokazała się w skarbowych wsiach *rostowskiego* powiatu: *Elizawetówce* i *Kahalniku*, także w mieście *Bachmucie*, *Ekaterynosławskiej* gubernii.

Od momentu iak w miejscach pogranicznych z *Nowo-Rossyą* poczęła okazywać się choroba cholera, rząd użył wszelkich środków dla odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa. W *Odesie* ustanowiony został czuwający bez przerwy nadzór nad powszechnym zdrowiem, utworzono szpital obserwacyjny i urządzono radę medyczną, na którą włożono obowiązek użycia zapobiegających środków przeciwko zarazie, i oddelenia, oraz wstrzymanie iey w przypadku okazania się, na mocy prawideł, przepisanych przez ministerium spraw wewnętrznych. W ostatnich dniach, w *Odesie* okazało się kilka podejrzaných przypadków: kilku ludzi zachorowało, a niektórzy z nich umarli z oznakami cholery, chociaż po większej części, z przyczyny nadużycia niezdrowych owoców i rozpalających napoiów. Domy, w których te podejrzone przypadki się okazały, natychmiast zostały okordonowane, a chorzy wzięci do umyślnie na ten cel przeznaczonych szpitalu. Zwierzchność, chcąc uspokoić mieszkańców *Odesy*, poczyniła za obowiązek donieść, że rozniesione pogłoski o zamknięciu miasta, w teraźniejszy powszechnym stanie zdrowym, są zupełnie fałszywe: nigdy śmiertelność nie była tu mniejszą; przyszłość niewia-

doma! Sam tylko *Przedwieczny* może ją przeni knąć! Położmy nadzieję w świętej Jego woli; gorącemi modłami będziemy Go prosili o odwrócenie od ukochanej Ojczyzny i od nas tego zgubnego ciosu; z pełnem zaufaniem w czulej Opiece *MONARCHY*, który, iak *Anioł* ocalenia, stanął w pośród zasmuconey Moskwy; z ufnością w troskliwej o nas opiece *Zwierzchności* będziemy odważnie bez bojaźni, oczekiwali wyroków *Przedwiecznego*. Niech każdy *Chrześcianin*, każdy myślący, przekona się w sercu swoim, że wszystko, co pochodzi od *Stwórcy*, niewypowiedzianie zmierza do naszego dobra, niech się także przekona, że ta *Naywyższa mądrość* udzieliła *Jistocie* rozumney, swojemu obrazowi i podobieństwu, iskrę Boskiego ognia, dla oświecenia ciemney ścieżki ziemskiego padofu. Zapobiegając przeciwko słabościom, siłą myśli pokonywać nieprzyjazne siły natury, nie tylko nie oznacza sprzeciwiania się *Opatrzałości Boskiej*, ale jest postuszeństwem Jego rozkazom, korzystać ze zdolności przez nią udzieloney, i używaniem ich ku ocaleniu wszystkich i każdego od grożącego niebezpieczeństwa, jest chwalić święte Imię *Wszchemogącego*.

W następnym numerze naszej gazety udzielim czytelnikom naszym szczegółową wiadomość z dziennika komitetu zapobieżenia, z powodu okazującej się choroby ustanowionego. (*J.d'Od.*)

W i l n o.

Zabawy *Zgromadzenia Ressursy Wileńskiej* już się otworzyły. Dnia 5 teraźniejszego listopada, był pierwszy wieczór z tańcami, na który mimo spodziewania liczniejszy, iak w uprzednich latach przy zaczęciu, zebrało się *Towarzystwo*: tańce przeciągnęły się do późna po północy. W sobotę zaś następną, to jest: 8 t. m. w *Salach Ressursowych* będzie *Maskarada*; w ogólności zabawy tegoroczne urządzone zostały, iak w przeszłych latach, to jest: przeznaczono dzień środowy na wieczór z tańcami, a sobotę na *Maskaradę* co tydzień, aż do adwentu.

KRÓLEWSTWO POLSKIE

Warszawa dnia 12 listopada.

NAYJAŚNIEJSZY CESARZ i *KRÓL* postanowieniem z dnia 27 sierpnia (8 września) r. b. wydanym, udzielić raczył znak honorowy Urzędnikom i *Officialistom* cywilnym, którzy nieskazitelność służby, w zakresach postanowieniem *Królewskim* z dnia 12 (24) maja r. z. oznaczonych, udowodnili.

— Postanowieniem *N. PANA* teyże daty *nayfaskawiey* mienowani zostali *Kawalerami* orderu *Królewskiego* *ś. Stanisława*: *zgiey* klasy. *JP. August Wolf*, *Doktor Medycyny*, *Jan Leski*, *Referendarz Stanu Nadzwyczajny*, *Urzędnik służby ogólney* w *kommissyi rządowej przychodów i skarbu*; *3ciey* klasy *JP. Franciszek Brandt*, *Doktor Medycyny*; *Michał Kubeszewski*, *Rektor emeryt szkoły wydziałowej w Sandomierzu*. *Jan Ciecharowski*, *Urzędnik służby ogólney* w *Kommissyi Rządowej przychodów i skarbu*, *Józef Soiecki*, *Naczelnik sekcyi rachunkowości* w teyże *Kommissyi*, *JP. Leonard Kossakowski*, *Referent Kommissyi obrachunkowej przy Kommissyi Rządowej przychodów i skarbu*, *Cyprian Nieniewski*, *Kommissarz Wydziału Skarbowego* w *Kommissyi Województwa Augustowskiego*; *Mikołaj Szuwałski*, *Radca Izby Obrachunkowej*, *4tey* klasy *JP. Modest Kosicki*, *Sekretarz* w *Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego*, *Szymon Koszkowski*, *Sekretarz Archiwista* w teyże *Kommissyi*; *Maciej Kubiczek*, *Referent Sekcyi skarbowey* w *Kommissyi Województwa Kaliskiego*, *Karol Fiałkowski*, *Poborca kassy główney Województwa Kaliskiego*; *Sylwester Obrębski*, *Naczelnik Sekcyi Skarbowey* w *Kommissyi Województwa Augustowskiego*; *Piotr Januszewski*, i *Ludwik Starke*, *Assesorowie Izby Obrachunkowej*; *Łukasz Marczewski*, *Rachmistrz teyże Izby*.

KRÓLEWSTWO WIRTEMBERSKIE.

Sztutgard dnia 17 października.

Wczora po południu ebchodzono w zamku

(*)

ślubowiwy Margrabiego Wilhelma Badeńskiego, z Xiężniczką Elżbietą Wirtemberską, siostrą Królowej, w przytomności członków rodziny królewskiej, Margrabiego Maxymiliana Badeńskiego, całego dworu, ministrów, radców tajnych i ieneratów. (J.d.S.P.)

FRANCYA.

Paryż dnia 25 października.

Birża paryzka: Pięć od sta, 94 fr. 95; trzy od sta, 64 fr. 10; akcyje bankowe, 1690 fr. Pożyczka królewsko-hiszpańska, 49 fr.

— Hrabia *Ofalia*, poseł Króla Jegomości hiszpańskiego, miał zaszczyt złożyć Królowi listy wierzytelne, które go nadal upoważniają przy rządzie francuzkim.

— Dnia 22, Król przyjmował Hrabę *Apponi*, Posła Cesarza Jegomości Austriackiego, który miał zaszczyt złożyć J. K. M. swoje listy wierzytelne. P. *Apponi* miał w towarzystwie Xiążęcia *Fryderyka Szwarzenberga*, który służył w głównym sztabie armii francuzkiej w Afryce.

— Tegoż dnia, P. *Rivière*, Minister *Hessen-Kasselski*, także miał zaszczyt złożyć Królowi Jegomości swoje listy wierzytelne.

— Dnia 19, o godzinie gtey zrana, Król, w mundurze gwardyi narodowej, wyszedł na dziedziniec *Palais-Royal*, w towarzystwie J. K. W. Xiążęcia *Orleanu*, Jenerała *Lafayette* i Marszałka *Gérard*, ministra wojny. Król Jegomość chciał im oświadczyć swoje zadowolenie za ich dzielny, czuyny i poświęcony postęp, który okazali wciągu wieczora dnia 18. Król do gwardyi narodowej, pieszey i konney, miał następującą mowę:

Moi ukochani Towarzysze!

„Przychodzę wam podziękować za gorliwość, którąście okazali tej nocy, w celu utrzymania porządku publicznego, w celu zachowania *Palais-Royal* od zgrai nierozumnych wicherzycieli, których śmieszne usiłowania zwrócą się na nich same. skutkiem dobrego waszego ducha i przedsiębiorści, z jakąście ich powściągnęli. Czego ja właśnie chcę, czego my wszyscy chcemy, jest to, iżby porządek publiczny przestał być mieszanym przez nieprzyjaciół tej wolności rzeczywistej, tych instytucyj, które Francya pozyskała, i które jedne mogą nas zachować od anarchii, oraz tych wszystkich nieszczęść, które ona za sobą sprowadza. Czas poprzestać tej oplakaney burzliwości; czas, ażeby utrzymanie porządku publicznego odrodziło ufność; iżby ta ufność handlowi przywróciła właściwą mu czynność, i każdemu zapewniła wolne używanie wszystkich praw, które bronić i zabezpieczać jest obowiązkiem rządu. z waszą pomocą, przy waszym patriotyzmie, przy pomocy szanownego Jenerała i walecznego Marszałka, których obecnością przy mnie zawsze się cieszę, dopełnimy tego szlachetnego usiłowania. Zawsze poświęcony mojemu krajowi, zawsze wierny sprawie wolności, za pierwszy mam sobie obowiązek, utrzymać panowanie praw, bez którego nie ma, ani wolności, ani bezpieczeństwa dla nikogo; zapewnić mu potrzebną moc do oparcia się napadom, któremi ie zachwiać usiłują. Nieprzestaniecie czynić szlachetnych usiłowań waszych dla wspierania moich, i możecie polegać na mnie, iako ja na was polegamy.”

Król Jegomość przemówił potem do gwardyi narodowej konney:

„Waleczni moi Towarzysze!

„Przychodzę wam oświadczyć, iak cenię wasze usiłowania w utrzymaniu publiczney spokojności; w obronie naszych swobód, któreby chciało wydrzeć nam, przez pogrążenie nas w nieładzie. Czas, iżby te zaburzenia koniec wzięły; czas okazać się nam godnymi imienia Francuzów, broniąc swoich instytucyj przeciw napadom anarchii, po tak chwalebnie odniesionym przez nas tryumfie, nad zamachami despotyzmu. Tymto sposobem utrwalimy swobody nasze; tym sposobem ziści się ta nadzieja, którą ogłosiłem z tak wielką radością, iż karta będzie odtąd prawdą.”

— Król, chcąc czynami łaski oznaczyć swoje

wstąpienie na tron, daie amnestyą wszystkim podoficerom i żołnierzom wojsk lądowych i morskich, którzy, do czasu ogłoszenia tego postanowienia, byli potępieni za nienległość, lub porwanie się przeciw swoim zwierzchnikom.

— Dnia 25, kommissya sądu parów przystąpiła do ciągnięcia śledztwa z tak zwanego *Berrié*; na skutek jego odpowiedzi, została do *Bordeaux* wysłana kommissya rek wizycyjna.

— *Gazeta madrycka*, pod datą 14 paździer., w dodatku ogłosiła postanowienie Króla, nakazujące, iżby córce jego oddawano też honory, iakie są właściwe Xiążęciu *Asturyi*, dla tego, że jest dziećką jego, i prawną sukcesorką jego korony, i jeżeli Bóg nie udaruje go dziecięciem płci męskiej.

— *Monitor* wyraża, iż zawczora rozsiano sprzeczne wiadomości, względem działań wychodźców hiszpańskich; kłeska wojsk *Valdeza* zdaje się być potwierdzoną; lecz donoszą, iż *Mina*, którego ten uznał za naczelnika, ruszył mu na pomoc.

— W *Yssoudun* były zaburzenia, z powodu różnych opłat i ceny zboża. Różne domy były zagrożone rabunkiem. Ten stan rzeczy trwa od trzech dni. Gwardya narodowa i wojska opasały miasto. Oczekiwano jeszcze nowych posiłków, dla poymania wicherzycieli, którzy zdają się być nader liczni i bardzo odważni.

— Piszą z *Algieru*; pod datą 4 paździer: „Wszystkie półki są umieszczone w domach wiejskich, naokoło *Algieru*, wyjąwszy dwa bataliony, które strzegą pozycyi pod zamkiem cesarskim; lecz zostają one w podwójnych namiotach, a wódz naczelny armii kazał wydać do nich deski, iżby żołnierze nie leżeli na ziemi. Sto osmdziesiąt Turków, którzy unikli rzezi w *Konstantynie*, prosili wodza naczelnego armii o pozwolenie przeysćia przez *Algier* i o zastonę, ażeby mogli wsiąść na okręty do *Smirny*.” (J.d.S.P.)

KRÓLEWSTWO ZJEDNOCZONYCH NIDERLANDOW.

Haga d. 26 października.

Postanowienie królewskie, pod datą 20, tego miesiąca, zawiera, co następuje:

Art. 1. Polecenie, któreśmy, przez nasze postanowienie z dnia 4 tego miesiąca, poruczyli ukochanemu naszemu synowi, Xiążęciu *Oranii*, ma być uważane za odwołane. *Art. 2.* Stosownie do prawa fundamentalnego, administracya nasza odtąd będzie się rozciągała do prowincyj Północnych i do Wielkiego Xięstwa *Luxemburskiego*; rozporządzenie to, względnie prowincyj południowych, będzie trwało dopóty, póki nie otrzymamy w tej rzeczy ostatecznego postanowienia, łącznie z moimi sprzymierzeńcami. *Art. 3.* Twierdze: *Antwerpia*, *Maestricht* i *Venlo* nie przestaną bynajmniej bydź zajmowanymi przez nasze wojska; i, jeżeli ten środek nie został jeszcze przedsięwziętym, będą one ogłoszone w stanie oblężenia, iak tylko dowódcy nasi uznają to za rzecz potrzebną.

— Przez inne pod tą datą postanowienie, *Gubernatorowie* i *deputowani* prowincyj: *Limburga* i *Antwerpii*, będą się odnosili do kommandantów twierdz: *Maestrichtu* i *Antwerpii*, którym poruczono wypełnianie najwyższej władzy, przez J. K. W., Xiążęcia *Oranii* zachowanej dla siebie, jego postanowieniem z dnia 10 tego miesiąca.

— Przez postanowienie pod datą 23, Król wyznaczył kommissyą, której poruczono wynaleźć sposoby ulżenia ciężaru, skarb teraz uciskającego. — Pierwsza izba stanów-ieneralnych, złożona tylko z *Hollandrów* prowincyj północnych, dnia 23 paździer. miała pierwsze swoje posiedzenie.

— Miasto *Antwerpia*, dnia 25, zostało ogłoszone w stanie oblężenia. Huk dział i strzelanie z ręczney broni bardzo mocne, słyszano blisko tego miasta. Dnia 26, już walczone na przedmieściach. *Cytadella* została na pół roku opatrzoną w żywność; szalupy kanonierskie od strony morza ją zastaniają. *Belgowie* podobno zdobyli mocne i warowne pozycye na przedzie miasta.

— Król Jegomość mianował jenerałów: *Boecop* i *van Geen* kawalerami orderu wojskowego *Wilhelma*; pierwszy został także mianowany kommandantem *Maestrichtu*. (J.d.S.P.)

DODATEK